

Informační přehled zpráv

E K O M O N I T O R

č. 1 /červen 1989/

Vydává: Ekologická společnost

Redakce: Lenka Hrachová, Řípská 13, Praha 3

Pavel Zdražil, Slezská 69, Praha 3

Petra Zavišáčičová, Benkova 1700, Praha 4

Mgr. Miroslav Kočešovi, Stunková 6, Praha 7

1. Ekologické iniciativy

Oficiální ekologické iniciativy

Ing. Immo Bellman z Prahy navrhuje zrušit některé administrativní funkce na NV, které se již přežily a místo toho vytvořit funkce pracovníků, kteří by se starali pouze o ochranu přírody /v rámci NV/. Tato místa doporučuje obsadit dnešními dobrovolnými pracovníky státní ochrany přírody.

/RP 2/6/

V množství emisí SO₂ na km² je ČSSR na 2. místě ve světě. Ve střední délce života jsme na 27. místě v Evropě. V ČSR je ohroženo 57 % savců, 35 % ryb, 94 % obojživelníků a 52 % ptáků. Chronická onemocnění činí z dětí vlastně invalidy už v předškolním věku. Dnešním miminkům se předpovídá průměrný věk pouhých 57 let. Ing. V. Valenta, CSc. v rozhovoru řekl, že informovanost, diskusemi, dostatečnou pozorností OŽP se mohlo zabránit mnoha škodám. Před veřejnou diskusí by sotva obstály grandiózní projekty, před kterými ekologové varovali a které se po čase ukázaly jako pochybné. "Namátkou uvedu dálnici středem Prahy, dva autokromy v zemi bez vyspělého automobil. prům. a vodní dílo Nové Mlýny. Nejhorší je, že podobné smělé plány nemají konce, viz Střimovka, Sněžka, televizní vysílání v Biosf. rez. UNESCO Pálava a další." Podmínku řešení ekol. situace vidí J. Guth, student UK, ing. J. Trhák a ing. V. Valenta, CSc. ve zřízení samostatného federálního orgánu typu americké agentury EPA, která je přímo podřízena prezidentovi, který by zajišťoval účinnou a nezávislou kontrolu a který by byl řízen FS ČSSR.

/SS 3/6/

Každý rok mizí ze Země pralesy o rozloze dvou území Československa a 6 milionů hektarů orné půdy se mění v poušť. Každé procento oslabené ochranné ozónové vrstvy znamená zvýšení výskytu zhoubných onemocnění kůže o 2 %.

/RP 5/6/

Geoindustria Praha vypracovala projekt bezpečné skládky toxických látek na sto let, kterou by sama vybudovala i provozovala. Může být nápomocná v akcích proti půdní erozi, při budování závlahových systémů, ve vyhledávání bezpečných skládek ap.

/Práce 5/6/

Redaktor MS Josef Velek byl zapsán na čestnou listinu Global 500.

/RP 7/6/

Schůzka předsedů vlád dosud nemá přesně stanovené datum.

/Tvorba 7/6, 23./

Komise ÚV KSČ na svém zasedání ocenila aktivitu SSM zaměřené na ekologické otázky, zejména hnutí Brontosaurus a Stroum života.

/RP 9/6/

Občasná Černého Jozu a svazání z Východočeského průmyslu masného /celkem 33/ vyčistili za sobotu 2,5 km říčky Čistá. Našli více než 5 q železa.

/MF 13/6/

Komise ÚV KSČ posoudila návrh zákona o životním prostředí a racionálním využívání přírodních zdrojů /nepublikován/ a projednala analýzu zdraví škodlivých látek, jejich vliv na zdravotní stav populace a návrhy na jejich odstranění /nepublikována/.

/RP 20/6/

RP vypsalé čtenářskou anketu "A co u nás?" o tom, co čtenáři osobně, jejich závod, podnik, NV, organizace NF, škola, ZO ČSOP ap. udělali konkrétního pro lepší ŽP.

/RP 24/6/

V minulém roce činily poplatky za znečištění v ČSR 77 miliard Kčs a v SSR 17 mil. Kčs. Plán čisticích sankcí tím byl v ČSR překročen o 10,4 %, v SSR o 21,8 %. Na této částce měl největší podíl SČ kraj - 48 mil. Kčs. Tyto částky přicházejí do fondu ochrany ovzduší, z něhož se poskytují dotace na výstavbu zařízení na ochranu vzduchu. Loni se touto formou poskytlo v ČSR 143 mil. Kčs, v SSR 40 mil. Kčs.

/RP 26/6/

JV NF ČSSR, ČSR a SSR vyzývají všechny organizace NF, NV, st. podniky, družstva a další organizace, aby svým dílem přispěly k řešení problémů souvisejících s ŽP.

/RP 28/6/

Obsáhlý článek informuje o zasedání JV NF ČSSR, ČSR a SSR. Jakaš zahájil toto zasedání si vcelku nic neřekl. Diskusi zahájil I. Goňko zdůrazněním zásady: co není ekologické, není ekonomické. Hovořil také o nepatřičném udělování výjimek znečišťovatelům přírody. Ústřední tajemník ČSS J. Škoda se vyslovil pro maximální otevřenost ekologické politiky. Snaha zastírat pravdu nahrává demagogii, fámám a spekulacím a podtrhl rovněž nezbytnost dodržování všech právních norem souvisejících s ochranou přírody. Místopředseda ČMŠ V. Kulec upozornil na nežádoucí změny v přírodě, na snižující se počty zvěře, které jsou způsobeny používáním chemie. Dále z článku vyplývá: v Praze před sedmi lety činily škody ze znečišťování 1,2 miliardy Kčs, z toho 700 milionů z nemocnosti. Ztráty u obilovin v důsledku emisí a kyselých dešťů dosahují bezmála 20 %.

/RP 28/6/

Úvodník vyzdvihuje prohlášení JV NF ČSSR, ČSR a SSR a tvrdí, že jde o vytvoření klimatu společné odpovědnosti všech a každého zvlášť. M.j. se v něm píše: "Dnes totiž v plné míře 'sklízíme' plody po dlouhá léta uplatňovaného extenzivního způsobu výroby, kdy se hlavní důraz kladl na rychlý rozvoj výrobních sil bez ohledu na ekologické dopady. Současný stav ŽP je důsledkem nevyhovující struktury našeho národního hospodářství."

/RP 30/6/

Schůzka představitelů sousedních zemí

Konání Ekologického centra byl vybrán Ústav aplikované ekologie a ekotechniky v Kostelci nad Černými lesy, který se také polílel na zpracování námětů pro práci chystaného mezinárodního ekologického centra.

/RP 3/6/

Ekotopia Vimperk

Ve dnech 1.-4. 6. se ve Vimperku uskutečnilo Setkání mládeže na Šumavě, Ekotopia, jehož se tentokrát zúčastnilo i 400 účastníků z Evropy, USA a Kanady.

/Pravda 2/6/

Setkání ve Vimperku se zúčastnilo 1100 mladých lidí z celé ČSSR a na 300 zahr. hostů, delegace JV KSČ, JV NF a vlády ČSSR.

/SS 5/6/

Prohlášení z Vimperku

Účastníci setkání ve Vimperku požadovali v rezoluci adresované vládě ČSSR a vládám zúčastněných zemí mj. pravdivou informovanost, komplexní hodnocení připravovaných projektů za účasti nezávislých skupin expertů, hodnocení eko-parametrů všech výrobků a jejich zahrnutí do ceny a podpora ekologickým iniciativám. Požadovali také uzákonit Ústavou/právo všech občanů na kvalitní ŽP a povinnost všech občanů i institucí přispívat k péči o ŽP. Upozornili také na vysokou a rostoucí spotřebu energie a surovin v ČSSR a necitlivé zásahy do krajiny /Gabčíkovo-Nagymaros, kanál Dunaj-Odra-Labe ap./ . V této souvislosti doporučili opatření ke zlepšení stavu ŽP v ČSSR.

Ekofórum

Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí ČSR uspořádalo ve čtvrtek na Černé louce v Ostravě v rámci výstavy Ekofórum 89 seminář o zdrav. prevenci v souvislosti se zhoršováním ŽP. Bylo zde mj. řečeno, že hygienická služba se musí zaměřit především na průnik cizorodých látek do potravinového řetězce. Byla zde zdůrazněna potřeba vytvořit mezinárodní lékařské koordinační stanoviště.

/RP 23/6/

Výstavu k ŽP Ekofórum 89, která byla 11 dní otevřena na ostravské Černé louce, navštívilo asi 60 000 lidí.

/RP 26/6/

Výstavu Ekofórum provázela v Brně řada veřejných diskusí. Bylo zde mj. řečeno, že Pálavou projde prý v těchto dnech ve špičkách až 8000 návštěvníků denně /uvažuje se o

přírodopisné službě pro zájemce a budoucím omezení vstupu/. Kozy bezobárové, které sem byly nasazeny v 50. letech trpí chorobami.

/MF 26/6/

Ekoinvestice

VLK ČSR konstatoval, že přes řadu přijatých opatření se dosud realizace většiny ekoinvestic 8. pětiletky opožďuje. Z 18 rozestavěných staveb nebo připravovaných k zahájení v letech 1989-1990 jsou u 13 z nich ohroženy termíny dokončení. Nedostatky byly zjištěny i v práci NV /nedostatečná kontrola a tolerantní přístup k vyvozování závěrů/.

/RP 30/6/

Nezávislé ekologické iniciativy

Dne 1. 6. se mělo v C-klubu OKVŠ Brno 1 konat veřejné setkání, pokračování diskusního klubu konaného 20. 4., které svolala /stejně jako DK/ 31. ZO ČSOP. OVV MěNV v Brně sdělil několik hodin před plánovaným setkáním, že ZO ČSOP nesplnila ohlašovací povinnost. Poté asi 250 zájemců o diskusi zjistilo, že sál, kde se měla diskuse konat, je uzamčen a nebude dán ČSOP k dispozici. Setkání se nakonec uskutečnilo v soukromé zahradě.

21. 5. 1989 v 16,30 h se v Praze na příkopech sešlo asi 20 lidí, aby při příležitosti Mezinárodního dne ŽP upozornili na některé ekol. problémy. Skupina prošla pěší zónu s transparentem "Ať žije čistý vzduch" a s plakátem s textem "Dusím se".

/Info 12/89/

21. 6. se v pražské Královské oboře uskutečnila ekologická manifestace na záchranu Stromovky, které se zúčastnilo asi 250 lidí. Účastníci nesli transparenty s nápisy "Na pomoc Stromovce", "Nedáme Stromovku", "Nechceme dálnici" a "Ať žijí české stromy". Policie, která proti demonstrantům zasáhla, jich asi šest zadržela /po krátkém výslechu byli opět propuštěni/, zbila Václava Šufana /ve Stromovce/ a Petra Placáka, představitele ČD, a to téhož dne v křivoklátských lesích, kam ho zavezli 4 přísl. StB a dalšího dne na KS SNB StB v Bartolomějské ulici. Policie zde rovněž zabavila 2 podpisové archy asi se 100 podpisy k petici proti výstavbě dálnice.

/Info č. 13/89/

Koncem června se v KD Uranových dolů ve Stráži pod Ralskem uskutečnil koncert V. Merty spojený s vystoupením ing. P. Křivky k problematice výstavby soustavy vodního díla Gabčíkovo-Nagymáros /asi 15 minut/. P. Křivka stručně přibližně 150 přítomných seznámil s důvody, proč se ES, SZOP a další ochranné iniciativy staví proti dokončení SVD v původní verzi. Bylo mu položeno několik dotazů, jako např. zda-li na výstavbě SVD má zájem SSSR /řekl, že mu o tom není nic známo/ a jestli s ekol. skupinami vedly st. orgány dialog /řekl, že o dialogu není možno mluvit, protože na žádná podání ve věci G-Ng nepřišly odpovědi/. Co se stane, když MLR nepostaví Ng? /odpo.: nemůže se vyrábět el. proud pro období špičky, ale průtokově, celý den/. Elektrárna může plnit své funkce, ale v pozmeněné podobě a při zachování lužních lesů. Upozornil posluchače na brožuru RF G-Ng a na stanovisko ES /Nika/ s tím, že si na věc mohou udělat svůj názor.

2. Energetika

Gabčíkovo-Nagymáros /G-Ng/

Rada Lépadoslovenského KNV v Bratislavě žádá vládu ČSSR, aby trvala na pokračování a dokončení výstavby SVD G-NG. Porostavení realizace pokládá za neodvratitelné. O pokračování a dokončení výstavby SVD žádá vládu ČSSR jménem občanů ZS kraje.

/RP 1/6/

Od hranic mezi Rakouskem a NSR až k Vídni je na Dunaji 9 přehrad s elektrárnami o výkonu 1800 MW. Až budou postaveny zbývající 2 přehrady východně od Vídně, bude se v Dunaji pohybovat voda přirozeným tokem jen na necelých 50 km.

/RP 2/6/

Jiří Franěk, novinář, se domnívá, že jasná čs. a rak. stanoviska, na jejichž konci jsou 6 a 7 místná čísla finančních nároků, může výrazně napomoci ke zklidnění "horkých" /maďarských/ hlav. Problém G-Ng vidí jako výhradně politickou záležitost. Domnívá se, že stavět se bude - nepřipadá mu totiž logické, že by MLR mělo zájem proslavit se porušováním mezinárodních smluv, v čemž zřejmě spatřuje meritum věci.

MS 5/6/

"Žitný ostrov nezapomněl." Ve výstavbě SVD G-Ng jde o ochranu tohoto krásného, žirného koutku naší republiky, aby jeho obyvatelé, naši spoluobčané, mohli žít s pocitem bezpečí a pracovat s jejich přísloušnou poctivostí a oddaností vlasti.

Ing. Vl. Lokvenec, zmocněnec vlády ČSSR pro výstavbu a provoz SVD G-Ng tvrdí, že se výstavbou SVD zvýší vydatost a spolehlivost zdrojů pitné vody. Vůl léšního hosp. ve Zvolenu zkoumá možnosti nové skladby lesů v oblasti SVD.

/RP 7/6/

Poslanci SL a SN FS ČSSR a SNR ze ZS kraje přijali stanovisko k výstavbě SVD G-Ng. Zdůraznili, že výstavbou VD bude zabezpečena ochrana společného úzami asi 240 000 ha. Dobudováním průplavu Rýn-Mohan-Dunaj poskytne možnosti rozvoje podunajským státům.

/RP 8/6/

Začátkem června maďarští stavbaři zastavili práce na pravostranné hrázi zdrže Hrušov-Dunakility a stáhli i mobilní stavební mechanismy. Dodávky přerušili i na spojovací a usměrňovací hrázi mezi hrází Dunakility a přivodním káblem a na odpadním káblu z hydrocentrály Gabčíkovo. Jak uvedl mimořádný zplnomocněnec vlády MLR László Udvari, nebyl k přerušeni práci vydán žádný příkaz a bylo způsobeno nedorozumění.

/Práce 14/6/

Na čs. úseku Dunaje bylo zjištěno 1200 druhů vyšších rostlin /170 z nich patří mezi vzácné a ohrožené rostliny/, téměř 30 nových druhů řas a sinic, 55 původních a 13 introdukovaných druhů ryb, přes 250 druhů ptáčí /z toho 60 % zde hnízdí/, žije zde 9 druhů plazů, některé patří mezi silně ohrožené.

Akademičkové Ladovít Weismann a Vlastimil Baruš tvrdí, že "Dílo /SVD G-Ng, pozn./ je rozpracované do takové míry, že je nutné i v zájmu ekol. dopadů učinit vša, aby /.../ se dobudovalo v pův. plánované koncepci..."

/RP 16/6/

Ústav pro výzkum veřejného mínění uskutečnil tzv. rychlé šetření názorů. 47 % čs. občanů se pečila tohoto šetření domnívá, že G by se mělo dokončit i v případě nedokončení výstavby Ng. 77 % dotázaných se domnívá, že SVD bude přínosem energetickým, 58 % z hlediska ochrany a 47 % z hlediska závlah. Ústav pro výzkum veřejného mínění z toho vyvozuje, že většina čs. veřejností je přesvědčena o e k o n o m i c k é prospěšnosti stavby.

/SS 17/6/

Jozef Fekete, ředitel Agrokomplexu Čalovo považuje za správné, aby se FS ČSSR obrátilo na poslance Národního shromáždění MLR, aby přispěli ke splnění mezistátní smlouvy o výstavbě G-Ng.

/RP 22/6/

Všechny písemnosti, odůvodňující zastavení prací v Ng, budou vládě ČSSR předloženy nejpozději do 25. 6. 89 - uvedl zmocněnec vlády MLR pro výstavbu SVD G-Ng László Udvari.

/RP 23/6/

László Udvari informoval novináře o tom, že na čs. velvyslanectví předal dokumenty, které se týkají výstavby SVD G-Ng. První informuje o rizikových faktorech a ekologickém nebezpečí, druhým je studie Maďarské akademie věd o ekologických hydrologických a seismických souvislostech díla a třetím je dopis náměstka předsedy rady ministrů MLR Pétera Medgyessyho Pavlu Brivnákovi, předsedovi slov. vlády.

/RP 27/6/

Ministr zahr. věcí MLR Gyula Horn sdělil rakouským představitelům, že v případě definitivního zastavení výstavby Ng MLR splní dodávky al. proudů a odškodní rakouské firmy. F. Vranitzky řekl, že definitivní konec projektu Ng je velmi realistický.

/RP 27/6/

ČSSR byly předány MLR podklady pro jednání o vodním díle Ng. Podle názoru čs. strany však neobsahují nové okolnosti. Přesto si čs. strana vyhrazuje čas na jejich prostudování a sestavení čs. části společné skupiny expertů.

/RP 28/6/

Vláda MLR vyzvala příslušné resorty, aby do 12. 7. 89 ukončili práce na dokumentech, které mohou být podkladem pro mezivládní jednání odborníků a aby se zapojili do této práce i ochránci přírody.

/RP 29/6/

"V souladu zájmů ekonomických a ekologických" - kulatý stůl RP o SVD G-Ng. Ekologické aspekty byly zvažovány od samého počátku a velmi podrobně. Z odpovědi na dotazy čtenářů vyplývá, že všechny ekologické souvislosti byly již předem důkladně zvažovány.

tivní rozvoj lužních lesů. Ing. Z. Hubáček z Ústavu krajinné ekologie ČSAV v Praze míní, že každý rozumný, racionálně uvažující člověk by měl podporovat komplexní dobudování SVD C-Ng. Na závěr poděkoval soudruhům za rozhovor Jaroslav Kojzar.

/RP 29/6/

Technické noviny konstatují /23/89/, že kdybychom od začátku stavěli "jen sami pro sebe", mohlo být všechno menší, skromnější - a s tím samým výsledkem.

/Techn.nov. 23/

Hlavním programem akciové společnosti OTES /Přerovské strojírny a firma S-H-L z NSR/ je výroba odsířovacích zařízení pro Počeradý /6 bloků/, Chvaletice /4/, případně i pro Nováky /2/.

/8/6 RP/

Centralizovaný zdroj tepla pro Příbram, který se zde stavi, má nahradit všechny kotelny v nav. průmyslové oblasti okresního města, kotelny na ušlechtilá paliva a větší část uhelných blokových kotelem. Náklady činí 378 mil. Kčs. Termín dokončení stavby a zahájení provozu byl stanoven na závěr r. 1990. Příprava odsíření zatím neprobíhá v termínech slíbených generálním projektantem Energoprojektem Praha, středisko Olomouc, který s investorem prý dosud ani neuzavřel smlouvu.

/RP 23/6/

Jaderné elektrárny

Bez jaderných elektráren by realizace ozdravení byla /prý/ zcela nepředstavitelná. Důležitým přínosem jaderné energetiky je prý prevence, předcházení devastaci životního prostředí. Autoři článku ing. Stanislav Havel, DrSc. a ing. Václav Stach, CSc. vypočítávají, co všechno JE neemitují, o tom, co emitují a jaké nebezpečí představují, se ani nezmiňují. Z jednostranně orientovaných argumentů vyvozují, že výstavba jaderných el. je prioritní a ekologicky přínosná.

/RP 1/6/

V souvislosti s výstavbou JE Temelín se dokončují i práce na úpravách želez. tratí v úsecích Č.B. - Čičenice, Č.B. - Veselí n. Luž. a Čičenice - Temelín. V uplynulých letech bylo obklopeno téměř 700 mil. Kčs dokončeno a uvedeno do provozu 5 z 6 nejdůležitějších staveb.

/13/6/

V r. 1987 byl v Paříži založeno Světové sdružení provozovatelů jad. el. - WANO. Ředitel regionálního ústředí pro západoevropské státy se sídlem v Paříži Jacques Burtair tvrdí, že jaderná energetika zaručuje hospodářskou nezávislost, WANO byla založena pro výměnu zkušeností a provozu JE. Její regionální střediska byla otevřena v Atlantě, Tokiu, Moskvě a v Paříži.

Týdeník aktualit 25 /19/6/

Tajemníka KV KSČ z Hradce Králové Slavoj Brokeš zneklukují náznaky oddalování potřebných příprav výstavby 7000 MW JE ve VČ kraji.

/RP 22/6/

V Týnu n. Vltavou se uskutečnila tisková konference na téma Práce geologů pro zakládání JE Temelín. Bylo zde řečeno, že výsledky průzkumu prokázaly, že se hlavní stavenišťe nalézá na povrchu celistvého geologického bloku, tvořeného rulovými skalními horninami a je tedy součástí geologicky stabilizovaného a tektonicky odolného Českého masívu.

/SS 24/6/

3. Cvičení

Freony

Freon v mnoha sprejích bude nahrazen jiným, pro přírodu nezávadným plynem a mechanickým rozprašovačem. Ty jsou ale dražší než spreje, zatímco samostatné, levnější náplně nejsou takřka k dostání.

/RP 6/6/

Náhrada freonů jako náplně chladicích zařízení není dosud k dispozici. Jedním z náhradních chladiv jsou plyny, v nichž je část chlóru nahrazena vodíkem. Jejich poměry /ve vztahu k freonu 11 a 12/ potenciál rozkladu ozónu /RÖDP/ je údajně značně nižší než u freonů 11 a 12 /chlórfluorkarbonů/. Největší naděje na náhradu za freon 12 má freon 134 a, který se ale objeví na trhu až v r. 1994-95. Do té doby se jako o náhradě za freon 12 uvazuje o freonu 22 /RÖDP/.

chladičích zařízení a na maximální hermetizaci.

/RP 6/6/

Podle různých teorií - při zachování současného trendu emisí skleníkových plynů - CO_2 , N_2O , páry freonů a halogenových uhlovodíků - vzroste za desetiletí teplota vzduchu na Zemi od 0,06 do 0,3 stupňů Celsia.

/RP 13/6/

Vědci na mezinárodním kolokviu v Paříži konstatovali, že skleníkový efekt, klimatické změny, rostoucí eroze půdy, ústup lesů, rozšiřování pouští, růst znečištění ovzduší a vody je jen část hrozeb pro Zemi.

Ronald Sagdžev z Akademie věd SSSR upozornil, že nynější vývoj hrozí lidstvu pomalým umíráním nebo je přinutí stěhovat se do oblastí s přijatelnějšími životními podmínkami. Lester Brown, ředitel Worldwatch Institute z USA připomněl, že ročně mizí miliardy ha zemědělsky využitelné půdy. Vědci doporučují zahájení skutečně celosvětového výzkumu zemského ekosystému, jehož fungování je podstatně složitější, než se doposud zdálo a založení transferu technologií do méně rozvinutých oblastí a zahájení programu vývoje čistých technologií.

/RP 14/6/

Podle měření Českého hydrometeorologického ústavu v Hradci Králové je množství ozónu nad stř. Evropou 433 dobsonových jednotek /DU/. Znamená to, že "nad našimi hlavami je všechno v pořádku" - píše RP.

/RP 17/6/

Ve světě se ročně vyrábí 800 tisíc tun fluorovaných a chlorovaných uhlovodíků - freonů, které se používají v aerosolech, ledničkách a mrazničkách. "Jediným štěstím celého problému je, že shodou okolností je nejvíce zředěná vrstva ozónu nad Antarktidou."

V Montrealu r. 1987 se 33 zemí světa zavázalo snížit produkci freonů 11 a 12 o 20 % do pěti let a o 50 % do r. 2000.

/Vlasta č. 13/

Doprava

V liberáckém závodě Severočeské vodovody a kanalizace uvedli loni v únoru do provozu bioplynovou tlakovou stanici /směs metanu, oxidu uhličitého a dusíku, obsahuje i nepatrné množství H_2S a H_2 /, kterou instalovali u čističky. Usporebení vozidla na bioplyn stojí asi 24000,- Kčs. 1 m^3 bioplynu nahradí 1 l. benzínu. Služeb čerpací stanice využívá v současné době 28 aut. Pokud se během jízdy plyn vyčerpá, může řidič agregát přepnout na přívod benzínu.

/RP 2/6/

Ostatná znečištění

"Boj s uhelným prachem trvá" - Obyvatelstvo Prostějova má život ztrpčovaný provozem skládky uhlí Jihomoravských uhelných skladů. Tato skládka vznikla /dočasně/ v první polovině padesátých let na tehdejší okraji města. Ředitel JM uhelných skladů uvádí, že v 10. pětiletce bude tento problém vyřešen.

/RP 5/6/

Ochrana ovzduší

Beroun - Pracovníci Královédvorských železáren realizují další stupeň odprašnění teplárny, která je největším znečišťovatelem okolí Berouna. Bylo rozhodnuto řešit odprašnění pomocí tkaninových filtrů. Celá akce stála 17 mil. Kčs a povede ke snížení exhalací v Berounské kotlině o 3 tisíce tun ročně.

/RP 1/6/

V plánu jsou u nás odsiřovací zařízení u elektráren Tušimice, Pruněřov, Počeradky, Tisová, Mělník, Chvaletice, v chem. záv. ČSSP Litvínov, plynárně Vřešová ap. V článku se neuvádí, dokdy mají být tato odsiřovací zařízení instalována.

/Tvorba 23 - 7/6/

Občané Slezského předměstí v Hradci Králové si velmi dlouho stěžují na škodlivé exhalace z k.p. Tesla. Nové vedení Tesly přišlo s rozsáhlým ekologickým programem, který představuje asi 900 mil. Kčs a 24 mil. devizových korun. Ředitel podniku dal návrh, aby jejich ekologický program byl 2x ročně veřejně kontrolován občany.

/RP 14/6/

OPP Benešov se stal členem sdružení pro vývoj a výrobu kotlů s fluidním spalováním o výkonu 1 megawattu. Takový kotel zajistí teplo asi pro 100 rodinných domků při vysoké účinnosti spalování. Lze použít i méně hodnotná paliva, tedy i uhelné kaly a prach.

/RP 20/6/

4. Ochrana a znečištění vod

Téměř polovina vodních toků JČ kraje je silně a velmi silně znečištěných, jen 22 % tekoucích vod je čistých. Norma na pitnou vodu se nedodrží na 20 lokalitách, 26 % konzumované pitné vody je nevyhovujících. Jejím nejdůl. zdrojem v kraji je římovská nádrž, na které skouší Ústav krajinné ekol. ČSAV vliv řízené rybní osádky na produkci řas. Řasy mohou i přes vyčištění způsobovat nepříjemný pach vody a jejich růst stále stoupá, protože je podporován zvyšující se koncentrací fosforu /ze splaškových vod - obsažen v saponátech/. Bude-li se zvyšovat podíl fosforu v saponátech, ve vodě poroste "vodní květ", který nemůže být likvidován zooplanktonem. Pro lepší kvalitu pitné vody jsou tedy nejdůležitější čisté přítoky. Ty jsou podmíněny investiční výstavbou, která je vyčíslena na 600 miliónů korun.

/SS 3/6/

Rybářství

Soutěžní chytání ryb na háček a jejich zpětné vypuštění je "organizovaným anti-ekologismem". Najde se ryby samotné, ale o předvádění vztahu k živým tvorům, které může, zejména u nejmenších diváků, vzbuzovat pocit "egocentrické nadřazenosti vůči přírodě".

/SS 14/6/

5. Lesy

Ojediné stromky pro znečištěné obl. pěstují v novém školkařském středisku SČ stát.1. u Vědomic. Májí semenářsko-šlechtitelskou stanici, která se bude zabývat záchranou genofondu původních dřevin Krušných a Jiz. hor, neboť zde už stromy téměř nevytvářejí zdravá semena.

/RP 6/6/

ONV Kladno

Asi hektarový lesík nedaleko Zlonic u Kladna je zavážen odpadem, což odbor kultury odsouhlasil s podmínkou, že po skončení provozu skládky /9-15 let/ bude lokalita znovu zalesněna. Zloničtí jsou ke všem zalesňovacím příslibům nedůvěřiví - před lety se zasypal rybník a v důsledku toho uschly staré duby - údajně tam měl být park. Teď tedy připadá o káse zdravého lesa, ve kterém žijí i chráněné druhy živočichů.

/RP 8/6/

V JZD Fulnek /okr. Nový Jičín/ používají k vytápění sušiček místo plynu nebo oleje piliny. Ing. L. Danzelka z JZD navrhuje, jak obdobné topivo pro sušičky získat: mít štěpkovací stroj, který se používá při úklidu lesa /hlavně po těžbě/ třeba v Rakousku. Zemědělci by hned se štěpkovači uklízeli haluze a klestí, získali by palivo a v lese se sníží nebezpečí vzniku chorob stromů.

/MF 9/6/

Podle průzkumu v r. 82 byla v Beskydech kyselost půdy o 0,9 až 1,5 pH vyšší než v 50. letech. Kyselost sama působí na odolnost sazenic, navíc způsobuje rychlejší rozpuštění a vyplavování hořčíku, který podporuje růst stromů. Ing. L. Raška z podn.řed. SM stát.1. se domnívá, že provádění vápnění patří k jejich nejnejnějším zásahům do přírody a přiznává, že se dá těžko předpovědět, jak dlouho bude účinek trvat - laboratorní zkoušky prokázaly snížení kyselosti na úroveň 50. let, neprojevil se žádné vedlejší účinky. Dolomitickým vápencem se vápní i Jeseníky, Krkonoše atd., neboť, jak uvádí autor čl. B. Kubát, "to je nejschůdnější způsob, jak alespoň dodatečně napravit nešetrné chování našeho průmyslu."

/MF 13/6/

Při zalesňování dochází často k likvidaci cenného dřnového fondu, který půdu chrání proti erozi. Stromky v imisemi postižených oblastech za několik let stejně odumírají. Není lepší místo obnažování půdy při marném zalesňování rovnou nechat růst trávu? Z obsažné odpovědi RNDr. D. Blažkové, CSc. /Botan. ústav ČSAV/: Dřnový fond by se měl chránit. Travní porosty funkce lesa samozřejmě nenahradí, ale v každém případě by zarostlé holiny potřebovaly patřičnou péči. Nevhodný porost /třtina a sítina/ může způsobit strukturální, chemické, biologické změny... K otázce trávy místo lesa /než zase budou moci stromy růst/ zatím nezaujala odborná pracoviště stanovisko.

/Náš domov 24-17/6/

R. Hradec uvádí konkrétní příklady dobrovolné pomoci lesům /čištění, sázení atd./ a jako protiklad činí, dokazující poněkud barbarský přístup jednotlivců k přírodě /zejména velké unořetví uřezaných vzrostlých stromků v období vánoc, projížďení motorových vozidel mimo cestu, i přes malé stromky.../. W. Gregorová informuje o činnosti ZO ČSOP Tilia z Krásné Lípy, která se zapojila do Akce Formica, spolupracuje s Lesním závodem v Rumburku, díky jehož výpomoci založili 6 ha studijní plochy k ověřování bio-

6. Zemědělství

Reportáž v Tvorbě 15/89 Jsme z jedné kve vyvolala velký čtenářský ohlas, kterému je dán, spolu s autorovými úvahami, prostor celé dvoustrany. Bohumil Kobár kerpá ze své praxe veterináře, zootechnika, ale i funkcionáře a poukazuje na zacházení s hospodářskými zvířaty, vztah ke zvířatům vůbec. Mj. uvádí: "trápení a týrání zvířat je opravdu věc kulturnosti našeho národa a věc politicky velmi závažná." /Tvorba 23/89/

Koncem dubna JZD 25. února v Plané u ČB stříkalo plantáže jahod proti plevelům. 17 ha plodících rostlin i sazenic nakonec museli zaorat, neboť došlo k zaměně a místo chem. přípr. Symbatana použili herbicid Aminea Fur, který rostliny úplně zničil. /23/6 RP/

Znojenský stát, statek řeší trvalý nedostatek vláhy zavlažováním, které chce do budoucna podle zdrojů vody ještě rozšířit. Dyje a kanál Krhovice-Havlík jsou zcela využity a tak počítá s vodou z novomlýnských nádrží. Na Hrušovanské by měl přibýt 2500 ha zavlažovaných pozemků. /23/6 RP/

Výroba mléka a hovězího masa je neúměrně nákladná /dle zprávy VLE - březen 89/. Chov skotu je nutně zefektivnit, je nutné umožnit zeměd. podnikům uplatnění věd. zootech. poznatků. V praxi bývá např. konfliktní prosetzení alternativního řešení schváleného plemennářského programu. Doc. Kahoun, CSc. /VŠZ Brno/ kritizuje za některá opatření Státní plemennářský podnik Praha. /30/6 RP/

7. Havárie

V Elektrárně Němčák uniklo 7. 6. trhlinou v potrubí velké množství kalu do Labe. Množství znečištění cca 2-3 m za sekundu. /RP 8/6/

Únik kalu do Labe snížen na minimum, podle ČVI se jakost vody Labe značně ne-zhoršila a stále je sledována. Příčina porušení 20 let starého betonového potrubí není dosud jasná. /RP, M 9/6/

Následky exploze v plynárně Ústí n.L. z 30. 5. jsou definitivně odstraněny. Odsiřovací zařízení plynárny údajně už plní svou ekologickou funkci. /RP 9/6/

V Turnianské Nové Vsi během 23. 6. napadlo až 60 mm stážek, které nestačila řeka Bodva odvést, takže došlo k četným záplavám. V době sklizně z 1000 ha zničeno 20 % obilí a kroupy navíc zcela zničily 900 ha kukuřice. /RP 27/6/

8. Vliv znečištění a chemizace na zdraví

Potraviny

Škodí používání hliníkového nádobí zdraví? Přípustná denní dávka Al je 150 mg. U nás dosaženo asi 15 mg. Styk potravin s Al předměty může způsobit zvýšení na 50-80 mg, nejvýš však kolem přípustné denní dávky. Lépe je nepoužívat nádoby /ale i sloba/ na potraviny kyselé, na obhívání pitné vody. /SS 14/6/

Program zdravé výživy se udoběje bez ovoc a zeleniny. Podle malé ankety RP získali nakupující potřebou sraženou surovinu až při páctém-sedmém nákupu. V NVHP jsme ve spotřebě zmrazené zeleniny po MLR na 2. místě s 12 kg/rok, v západovk. zemích to je kolem 20, v USA kolem 43 kg. /RP 27/6/

Fluor

Článek RP z 10. 4. 89 "Fluor škodí životnímu prostředí" od RNDr. J. Valacha, CSc. a RNDr. J. Pospíšila, DrSc mj. uváděl: "Od r. 80 doporučovali v Ústava kraj. ekol. ČSAV zrušení fluoridace vody. 1. 10. 88 byla konečně zrušena v Praze... původní příčinou snížení zubního kazu u dětí nemůže být fluoridace... To pobouřilo stomatologické odborníky a tak náměstek ministra zdravotnictví a sociál. věcí ČSR Josef Podstava sděluje, že uvedení autoři "podle vzoru zahr. protifluoridových skupin manipulují informacemi s cílem klasat veřejnost..." Fluoridace je stále nejúčinnější prevencí proti zub-

nančně náročnější způsoby f. prevence /tablety, zubní pasty/. V Praze byla k 30. 9. 88 přerušena fluoridace z důvodu rekonstrukce vodárenského zařízení a nedostatku fluorkřemičitanu, ne na příkaz hygienika. "Ministerstvo zdrav. a sociál. věci nemá důvod dosavadní opatření k fluoridaci vody odvolávat." Na námitku o stoupajícím množství fluoridů v živ. pr. J. Podstata udává, že zástupci ochrany ŽP se "diskusím s našimi odborníky vyhýbají..."

/RP 2/6/

9. Odpady

Ing. J. Miškovský z AKUMY Ml. Boleslav a ing. K. Vurm nepovažují za správné snížení ceny výkupu starých akumulátorů z aut /od 1. 1. 89 na 1,70 Kčs/, a to i z důvodů OŽP. Podle počtu vyřazených asi 200 000 akumulátorů se při poklesu sběru o 10 % "ztratí" 1600 t olova. Přitom např. v NDR používají prodej se zálohou, která se vrátí s odevzdáním opotřebeného akumulátoru. Sběr dosahuje až 90 %. U nás byl nejvýše 70 %, když se naopak zvýšila cena výkupu na 4,50 Kčs/kg. Teď tedy bude na skládkách tuhého odpadu více olova z akumulátorů a olovo budeme pro nár. hosp. dovážet.

/RP 5/6/

Podle 1. celostátní konference o OŽP v NDR naši severní sousedé miní rozšířit bezodpadové prům. technologie - z vlastních zdrojů i nákladnějších dovozů, lépe zužitkovat odpadové druhotné suroviny. Návržnost vzrostla z 20 % v r. 75 na 47 % r. 88. Na 1,5 mil. t nepoužitelného odpadu slouží 160 skládek.

/RP 13/6/

Shrnutí výsledků šetření Federál. statist. úřadu o výskytu odpadů a o jejich využití jako druhotných surovin autorů ing. V. Chludila, Ing. M. Vojty /PSÚ/ a ing. B. Beneše /SPK/ obsahují dlouhou řadu číselných údajů a úvah o tom, jak se u nás /ne/hospodaří a nakládá s odpady.

/Hospodářské noviny 17/

Těžba

V Mokrsku se geol. průzkumy posuzují zásoby rudy a zlata. Černé výzkumné práce a konzultace se světovými koncerny pro těžbu al. naprve určí technologii /flotace nebo loužení bromem či kyanidem/ a rozhodnutí o stavbě závodu.

/RP 15/6/

Ústav o Zemi a nerostných surovinách v Jižní Karolině /USA/ a Slovenský geol. úřad navrhuji společný podnik, na těžbu zemního plynu. S nejmodernější technikou na Slovensku neobjevili nová ložiska, těžbě nejslibnější se jim jeví oblast Vídeňské pánev, ale i Podunajské nížiny a Východoslov. pánve. Podle odborníků z USA může být plán /2 mld. m³ za rok/ 2-3x vyšší.

/RP 22/6/

10. Pálava

Správa radiokomunikací zadala Agroprojektu Bruno vypracování studie o stavu přír.pr. v rez. Pálava a zhodnocení dopadů výstavby vysílače. Podle vedoucího zpracovatelského týmu ing. arch. J. Lova: "... z výsledků vyplývá, že neexistuje takové technické řešení, které by neznamenal existenční ohrožení rostlinných a živočišných společenstev v SPR, která je klíčovým územím ČKMO a BR Pálava..." 83,9 % plochy rez. je v tzv. poplachovém stadiu narušení r. a živ. druhů, 9,5 % ve stadiu rezistance, 3,5 % území rozpadání ekosystémů. V rovnovážném stavu jsou jen 3,2 %. Na Pálavu působí mnoho stressových faktorů a každá nová zátěž může znamenat rozpad ekosystémů nezvratně. Ve studii navržená náhradní kóta Holý vrch /Děvák u Hustopečí/ je ekologicky bezkonfliktní, stavebně vhodná.

/SS 10/6/

Z důvodů ochrany přír. hodnot ČKMO Pálava potvrdil ministr kultury samostatní orgánů SPPOP k výstavbě silnice na vrch Děvín. Správu komunikací bylo ministrem doporučeno zvolit území pro výstavbu radiokom. zař. mimo ČKMO Pálava.

/RP 23/6/

Praha

Vlivem nevyhovující ekonom. struktury, nedostatečné modernizace pražského prům., vytápění města atd. se naše metropole dostala v Mědijské ŽP na jedno z posledních míst v celé ČSSR. Usnesení pléna MV KSČ k ekolog. prot. účelům: - snížit a postupně odstranit škodlivé vlivy a tím zabránit narušování ŽP. Které objektivně působí hlavní škody

... na zřívání opavatelstva a na imotných louban...
... opavatelstva a zřívatelstva prostředí...
... opavatelstva a zřívatelstva prostředí...
... opavatelstva a zřívatelstva prostředí...
... opavatelstva a zřívatelstva prostředí...

10/10

Sumava

Putování po rekreačních místech a kempincích kolem Lipna se zaměřeno na čistotu.
/Práce 14/6/

Krkonoše

Vládní komise pro komplexní rozvoj Krkonoší konstatovala, že se zlepšila úroveň služeb /podpora 45 milionů na posílení základny cest, ruchu/. Nedostatky zůstávají v hygieně a čistotě ubyt. zařízení.
/RP 27/6/

ČSKO Slavkovský les

Hlavním znečišťovatelem je zemědělská výroba /nedodržování nozem/, Státní lesy a Lázeňské lesy /používají těžké mechanismy, dřevní hmota napadená škůdci z nezlukvidovaných polomů/, exhaláty z oblasti chemsko-karlovarsko-sokolovské uhelné pánve a emise ze SČ uhelné pánve.
/SS 14/6/

Moravský kras

Reakce na stejnojmenný článek doc. RNDr. J. Demeka DrSc., uveřejněný v RP 3. který je o navrhované stavbě závodu Fotorezista v Blansku. Toto město leží v kotlině řeky Svitavy, která se špatně provětrává a po krátkém dni v roce se udržuje nad městem kalný vzduch. /V měřicí stanici bylo zjištěno, že koncentrace oxidu siřičitého dvojnásobně překračuje přípustnou míru./ A závod Fotorezista bude dalším znečišťovatelem. Ing. P. Kosička, vedoucí odboru výstavby MěNV Blansko však odmítá obavy dr. Demeka, vše bylo náležitě ověřeno a nový podnik život. pro Blansko a okolí.
/RP 15/6/

Karlovarsko

Hrozí Karlovým Várem nebezpečí? Jedná se o nové těžbě hnědého uhlí v Šančově /několik km od KV/. To by mohlo ohrozit léčebné prameny; i když hydrogeologický průzkum ukázal, že část sloje Josef, celkem 8 milionů tun hnědého uhlí, lze vytěžit hlubinným dobýváním bez nebezpečí pro lázeňské prameny.
/RP 15/6/

Jeseniky

Kousek nad Ovčárnou členové ZO ČSOP z Vrhu zachraňují různé druhy rostlin /hořeček, tučňák masožravou aj./ před začátkem budování velkokapacitního vodojemu.
/RP 26/6/

Plzeň

Na fotografii je vidět kouřící koule podniku Škoda, který přes slibenou nápravu změnil pouze barvu /30 metrů od koule je stř. lék. péče, 500 m sídliště Škvřetany/.
/RP 2/6/

Ozdravování ovčáckí a ŽP se stává jedním z nejlépe sledovaných úkolů v ŽPS k.p. Škoda Plzeň.
/RP 26/6/

11. Hluk

V horské oblasti Basky ve Přydlantě nad Ouzavíci je vysoká hloučnost z místního sportovního letiště.
/RP 24/4/

12. Čistota

Ing. A. Filipi a Příbuzní si stěžuje na znečišťování silnic /predovšim nákl. auty a traktory/ v okolí sídliště jako města. Konkrétně jmenuje kóta ŽRUP /základny uranového průmyslu/.
/RP 21/6/

... na zřívání opavatelstva a na imotných louban...
... opavatelstva a zřívatelstva prostředí...
... opavatelstva a zřívatelstva prostředí...
... opavatelstva a zřívatelstva prostředí...
... opavatelstva a zřívatelstva prostředí...